

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 lipca 2017 r. (data złożenia 24 lipca 2017 r. k. 81) powód Ł. K. domagał się zasądzenia od pozwanej M. K. kwoty 154.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2015 r. Nadto domagał się zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 5 października 2013 r. zawarł związek małżeński z pozwaną. W trakcie trwania małżeństwa powód sprzedał stanowiącą jego majątek osobisty nieruchomość zabudowaną i z tego tytułu otrzymał przelewem na swój rachunek osobisty kwotę 240.000 zł. Pozwana od 15 lipca 2014 r. posiadała pełnomocnictwo do rachunku osobistego powoda na którym znajdowały się ww. środki finansowe, a także wydaną do tego rachunku kartę do bankomatu z limitem 6.000 zł dziennie oraz 10.000 zł na transakcje bezgotówkowe. Po wyprowadzeniu się przez pozwaną ze wspólnego domu bez wiedzy i zgody powoda w dniu 31 sierpnia 2014 r. dokonała przelewu z rachunku osobistego powoda na swój rachunek kwoty 150.000 zł, a także tego samego dnia dokonała wypłaty gotówki z bankomatu w łącznej kwocie 4.000 zł. Jesienią 2014 r. powód złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez pozwaną przestępstwa przywłaszczenia kwoty 154.000 zł oraz wezwał ją do zwrotu ww. kwoty, jednakże do dnia złożenia pozwu nie otrzymał pieniędzy. W ocenie powoda w świetle art. 108 k.c. dokonane przez pozwaną jednostronne czynności prawne w postaci przelewu pieniędzy oraz ich wypłacenia są nieważne, a otrzymane świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 1 i 2 k.c. Niezależnie od powyższego powód wskazał, że pozwana ponosi odpowiedzialność wobec powoda także na podstawie art., 415 k.c. (k. 2-5v).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym dnia 17 maja 2018 r., Sąd nakazał pozwanej, aby zapłaciła na rzecz powoda kwotę 154.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, a także kwotę 5.542 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (k. 193).

Pozwana złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, według norm przepisanych. Nadto wniosła o rozliczenie wartości nakładów z majątku osobistego pozwanej na majątek osobisty powoda i z majątku wspólnego stron na majątek osobisty powoda.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, że kwota 154.000 zł znajdująca się na rachunku bankowym powoda stanowiła majątek wspólny małżonków. Środki te pochodziły z pracy zarobkowej powoda i były przeznaczone na bieżące utrzymanie rodziny. Pozwana przyznała, że w dniu 15 lipca 2014 r. powód upoważnił ją do dokonywania wszelkich czynności związanych z prowadzeniem rachunku, na którym znajdowały się ww. pieniądze, w tym do samodzielnego dysponowania całością zgromadzonych środków, za wyjątkiem wypowiedzenia lub zmiany umowy. Przyznała również, że dokonała przelewu kwoty 150.000 zł w dniu 31 sierpnia 2014 r. w oddziale banku (...), do czego miała prawo na mocy udzielonego jej przez powoda pełnomocnictwa. Nadto przyznała, że kwotę 4.000 zł wypłaciła z bankomatu, do czego również była uprawniona na mocy udzielonego jej pełnomocnictwa. Zaprzeczyła, by dokonane przez nią czynności wymagały potwierdzenia przez powoda. Wskazała, że na mocy udzielonego jej pełnomocnictwa oraz treść stosunku prawnego stanowiącego jego podstawę była uprawniona do odniesienia korzyści z dokonanej przez siebie w imieniu powoda czynności polegającej na wypłaceniu środków pieniężnych z jego konta bankowego. Pozwana podniosła, że strony były w tym czasie małżeństwem, były to środki stanowiące majątek wspólny i zostały one przeznaczone na utrzymanie jej i rodziny. Na wypadek nie podzielenia ww. argumentacji wniosła o rozliczenie nakładów z majątku osobistego pozwanej na majątek osobisty powoda i z majątku wspólnego stron na majątek osobisty powoda (k. 197-203v).

Sąd ustalił, co następuje:

Powód Ł. K. na podstawie umowy sprzedaży zawartej z B. W. (1), działającym w imieniu własnym i żony B. W. (2), w dniu 14 sierpnia 2012 r. przed notariuszem I. T. z Kancelarii Notarialnej w Ł. nabył prawo własności nieruchomości

gruntowej, zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny, położonej w miejscowości Ł., za kwotę 560.000 zł. W dacie zawarcia powyższej umowy powód był kawalerem.

(dowód: akt notarialny k. 8-13)

W dniu 5 października 2013 r. powód zawarł z pozwaną M. K. związek małżeński. Małżonkowie nie zawierali umowy majątkowej małżeńskiej.

(dowód: przesłuchanie stron k. 530-532)

Na podstawie umowy sprzedaży zawartej z M. S. i E. S. w dniu 30 kwietnia 2014 r. przed notariuszem A. G. z Kancelarii Notarialnej w W. powód zbył prawo własności nieruchomości gruntowej, zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny, położonej w miejscowości Ł., za kwotę 730.000 zł.

Kwota 494.060,07 zł przekazana została bezpośrednio na rzecz wierzyciela hipotecznego, a w pozostałym zakresie cena ze sprzedaży ww. nieruchomości przekazana została w trzech ratach na rzecz powoda, w tym ostatnia z nich w kwocie 162.939,93 zł przekazana została na jego rachunek bankowy osobisty o numerze: (...) w dniu 4 czerwca 2014 r.

(dowód: akt notarialny k. 14-23, historia rachunku k. 26)

Na dzień 1 lipca 2014 r. saldo na rachunku bankowym powoda o numerze: (...) wynosiło 192.694,88 zł.

(dowód: informacja k. 24)

W dniu 15 lipca 2014 r. powód udzielił pozwanej pełnomocnictwa do dokonywania wszelkich czynności związanych z prowadzeniem jego rachunku o numerze (...), w tym do samodzielnego dysponowania całością środków zgromadzonych na ww. rachunku. Pełnomocnictwo nie upoważniało pełnomocnika do dokonywania czynności przekraczających czynności zwykłego zarządu, w szczególności nie stanowiło podstawy do zmiany lub wypowiedzenia umowy rachunku bankowego „konto osobiste C.” lub umowy rachunku bankowego „Konto Oszczędnościowe C./Konto S. C.” lub Umowy Produktów D. albo do udzielenia dalszych pełnomocnictw do konta.

(dowód: pełnomocnictwo k. 64-64v)

W dniu 31 sierpnia 2014 r. między stronami doszło do kłótni, w wyniku której pozwana wraz z dziećmi opuściła wspólne miejsce zamieszkania. Tego dnia nadto pozwana dokonała przelewu z rachunku osobistego powoda o numerze: (...) na swój rachunek osobisty o numerze (...) kwoty 150.000 z, a także dokonała wypłaty z ww. rachunku za pośrednictwem bankomatu kwoty 4.000 zł. Ww. operacje finansowe z uwagi na ich dokonanie w dniu wolnym od pracy (niedziela) zostały zarejestrowane na rachunku bankowym dnia następnego, tj. 1 września 2014 r.

(bezsporne, nadto dowód: historia rachunku powoda k. 60-61, historia rachunku pozwanej k. 164)

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2014 r. Prokuratura Rejonowa (...) w W. sygn. (...) odmówiła wszczęcia dochodzenia w sprawie przywłaszczenia samochodu marki V. (...) nr rej. (...) oraz pieniędzy w kwocie 154.000 zł wobec braku wniosku o ściganie od osoby uprawnionej. W uzasadnieniu wskazano, że pokrzywdzony Ł. K. zeznał, że odzyskał samochód, a w zakresie pieniędzy wskazał, że doszli z żoną do porozumienia, że przeznaczą je na wspólną inwestycję.

(dowód: postanowienie k. 263-264)

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w W. w sprawie (...) ustanowił z ww. dniem rozdzielenie majątkową między powodem a pozwaną.

Obecnie strony są już po rozwodzie powód mieszka na stałe w Niemczech gdzie pracuje. Pozwana mieszka i pracuje w O..

(dowód: kopia wyroku k. 217-217v, bezsporne k. 532)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda uznano za zasadne w zakresie żądania zapłaty kwoty 150.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 30 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, albowiem w ocenie Sądu pozwana nie była uprawniona do dokonania przelewu ww. kwoty bez wiedzy i zgody powoda.

Oddalono je natomiast co do żądania zapłaty kwoty 4.000 zł uznając, że pozwana miała prawo wypłacić ww. kwotę celem zaspokojenia potrzeb rodziny.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o załączone do akt i niekwestionowane przez strony dokumenty. Nadto Sąd uwzględnił zeznania stron nie stwierdzając podstaw do podważenia ich wiarygodności, albowiem korespondowały one ze zgromadzonym materiałem dowodowym w postaci dokumentów przedłożonych do akt sprawy.

Powód domagał się od pozwanej zapłaty kwoty 154.000 zł wskazując, że dysponując pełnomocnictwem do jego osobistego rachunku bankowego przelała ww. kwotę na swój rachunek bez jego wiedzy i zgody.

Bezspornym było, że pozwana dokonała przelewu kwoty 150.000 zł z rachunku bankowego powoda na swój rachunek osobisty w oparciu o udzielone jej pełnomocnictwo. Nadto bezspornym było, że dokonała wypłaty kwoty 4.000 zł z rachunku powoda za pośrednictwem bankomatu. Okoliczności te potwierdza zarówno treść dokumentów złożonych do akt sprawy, jak i zeznania samej pozwanej (k. 531).

Pozwana wskazywała, że kwota 154.000 zł znajdująca się na rachunku bankowym powoda stanowiła majątek wspólny małżonków, albowiem środki te pochodziły z pracy zarobkowej powoda i były przeznaczone na bieżące utrzymanie rodziny. Wskazywała, że wypłacone pieniądze przeznaczone zostały na utrzymanie jej i rodziny. Na wypadek nie podzielenia ww. argumentacji wniosła o rozliczenie nakładów z majątku osobistego pozwanej na majątek osobisty powoda i z majątku wspólnego stron na majątek osobisty powoda (k. 197-203v).

Wskazać należy w pierwszej kolejności, że w dacie przelewu kwoty 150.000 zł oraz wypłacenia kwoty 4.000 zł przez pozwaną, tj. w dniu 1 września 2014 r., strony pozostawały w związku małżeńskim oraz w małżeńskiej wspólności majątkowej.

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. jedn. Dz. U. z 2020 poz. 1359, dalej: k.r.o.) z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Z kolei zgodnie z art. 33 ust. 1 k.r.o. do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej.

W ocenie Sądu Okręgowego powód skutecznie wykazał, że na jego rachunku bankowym na dzień 31 sierpnia 2014 r. znajdowały się środki stanowiące jego majątek osobisty w kwocie co najmniej 150.000 zł. Pieniądze te pochodziły ze sprzedaży nieruchomości nabytej przez powoda w 2012 r., a zatem w czasie, kiedy nie pozostawał w związku małżeńskim z pozwaną. Powód zawarł umowę sprzedaży w dniu 30 kwietnia 2014 r. z M. i E. małżonkami S.. Za nieruchomość powód miał otrzymać zapłatę w trzech transzach w kwotach 30.000 zł, 43.000 zł oraz 162.939,93 zł. Kwoty 43.000 zł oraz 162.939,93 zł zgodnie z umową miały wpłynąć na rachunek bankowy powoda o numerze (...). Z przedłożonego przez powoda wydruku historii rachunku bankowego za okres od 2 czerwca 2014 r. do 1 lipca 2014 r. wynika, że kwota 162.939,93 zł wpłynęła na ww. rachunek powoda w dniu 4 czerwca 2014 r. Nadawcą przelewu był M. S.. W dacie wpływu ww. środków saldo rachunku powoda wyniosło 192.952,92 zł. W okresie od 4 czerwca 2014 r.

do 31 sierpnia 2014 r. na rachunek bankowy dokonywane były wpłaty kwot z tytułu działalności zarobkowej powoda, a także z tego rachunku pokrywane były bieżące wydatki i spłacany był kredyt. W dniu 29 sierpnia 2014 r. saldo na ww. rachunku wynosiło 176.699,36 zł.

Pozwana dokonując przelewu kwoty 150.000 zł miała świadomość, że znajdujące się na rachunku środki to także te pochodzące ze sprzedaży nieruchomości stanowiącej majątek osobisty powoda. Mimo, że dysponowała pełnomocnictwem do rachunku powoda, bez jego wiedzy i zgody nie miała prawa dokonywać przelewu ww. kwoty na swój rachunek osobisty.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że pozwana dokonała przelewu i wypłacenia kwoty w łącznej wysokości 154.000 zł bez wiedzy i zgody powoda. Potwierdziła to sama pozwana w swoich zeznaniach wskazując „Nie rozmawiałam z mężem, że zabieram te środki”.

Niezależnie od powyższego, nawet gdyby przyjąć, że zgromadzone na rachunku osobistym powoda o numerze (...) środki pieniężne wchodziły w skład majątku wspólnego stron, także w tym wypadku pozwana nie była uprawniona do przelewu tak znacznej kwoty na swój rachunek bez wiedzy i zgody powoda.

Zgodnie z art. 36 § 1 k.r.o. oboje małżonkowie są obowiązani współdziałać w zarządzie majątkiem wspólnym, w szczególności udzielać sobie wzajemnie informacji o stanie majątku wspólnego, o wykonywaniu zarządu majątkiem wspólnym i o zobowiązaniach obciążających majątek wspólny.

Z kolei zgodnie z art. 36¹ § 1 k.r.o. małżonek może sprzeciwić się czynności zarządu majątkiem wspólnym zamierzonej przez drugiego małżonka, z wyjątkiem czynności w bieżących sprawach życia codziennego lub zmierzającej do zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny albo podejmowanej w ramach działalności zarobkowej.

W ocenie Sądu dokonana przez pozwaną czynność prawna w postaci przelewu kwoty 150.000 zł nie mieści się w kategorii ww. okoliczności, do których nie jest wymagana zgoda małżonka. Nie sposób bowiem przyjąć, że tak znaczna kwota pieniędzy stanowi czynność w bieżących sprawach życia codziennego lub zmierza do zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny. Ponadto nie wykazano również, by mieściła się w kategorii podejmowanej przez pozwaną w ramach jej działalności zarobkowej.

Skoro zatem powodowi jako małżonkowi przysługiwało prawo sprzeciwu wobec czynności zarządu majątkiem wspólnym zamierzonym przez pozwaną, tym samym bez jego wiedzy nie miała ona prawa dokonać przelewu na swój rachunek kwoty 150.000 zł. Takie działanie pozwanej jest sprzeczne z zasadą wynikającą z art. 36 § 1 k.r.o.

W ocenie Sądu działanie pozwanej wyrządziło szkodę w majątku powoda w rozumieniu art. 415 k.c. Wbrew twierdzeniom pozwanej jej działanie nie było podyktowane dobrem rodziny i majątku wspólnego. Pozwana dokonała przelewu pieniędzy następnego dnia po opuszczeniu z dziećmi wspólnego miejsca zamieszkania stron w wyniku kłótni z powodem. Trudno za racjonalne uznać działanie pozwanej, że dokonała przelewu tak dużej kwoty, albowiem chciała „obkupić dzieci na 3 lata”. Zachowanie pozwanej stanowiło formę „rewanżu” na powodzie poprzez pozbawienie go środków finansowych. Nie było ono zatem w żaden sposób przejawem troski o dobro rodziny.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 415 k.c. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 150.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, o czym orzekł jak w punkcie I. wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, albowiem pozwana pismem z 22 kwietnia 2015 r. wezwana została do zwrotu ww. kwoty w terminie siedmiu dni (k. 68).

Sąd oddalił żądanie zapłaty kwoty 4.000 zł, którą pozwana wypłaciła z rachunku powoda za pośrednictwem bankomatu.

W ocenie Sądu, zważywszy, że na rachunku powoda znajdowały się także środki pochodzące z jego wynagrodzenia za pracę stanowiące majątek wspólny, pozwana miała prawo nimi dysponować w takim zakresie, w jakim zmierzały do zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny.

W związku z tym, że pozwana wyprowadzając się ze wspólnego miejsca zamieszkania stron wraz z dziećmi przejęła na siebie obowiązek ich bieżącego utrzymania, to wypłacając z rachunku bankowego powoda kwotę 4.000 zł działała w celu zabezpieczenia bieżących potrzeb swoich i dzieci.

Z tych względów w zakresie tej kwoty Sąd nie dopatrył się zawinienia w działaniu pozwanej i powództwo jako bezzasadne w tej części oddalił, o czym orzekł jak w punkcie II. wyroku.

Ponieważ zabór kwoty 150.000 zł przez pozwaną miała charakter czynu niedozwolonego, wierzytelność z tego tytułu nie mogła ulec umorzeniu poprzez potrącenie (art. 505 ust. 3 k.c.).

Sąd pominął wnioski dowodowe pozwanej o rozliczenie nakładów, a także innych kwot, szczególnie wskazanych w punkcie 3 odpowiedzi na pozew, albowiem nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a nadto zmierzały do dokonania podziału i rozliczeń majątku wspólnego między małżonkami, co jest niedopuszczalne w niniejszym procesie.

Z powyższych względów Sąd oddalił także wniosek dowodowy powoda o przesłuchanie świadka A. C., albowiem miał on zeznawać na okoliczności dotyczące wzajemnych rozliczeń stron w trakcie trwania małżeństwa.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. zdanie drugie, zgodnie z którym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeśli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swojego żądania.

W ocenie Sądu tego typu okoliczności zachodzą w niniejszej sprawie. Rozstrzygając o kosztach Sąd miał na uwadze, że powód wygrał proces w 97,33 %.

Powód poniósł koszt opłaty od pozwu (7.700 zł), wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w stawce wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (5.400 zł) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł), łącznie w kwocie 13.117 zł.

Z tego względu zważywszy na wynik procesu Sąd uznał za zasadne obciążenie w całości ww. kwotą pozwaną, o czym orzekł jak w punkcie III. wyroku.